

Modelowanie i Wizualizowanie 3W grafiki. Rzutowanie i rasteryzacja

Aleksander Denisiuk
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
Olsztyn, ul. Słoneczna 54
denisjuk@matman.uwm.edu.pl

Rzutowanie i rasteryzacja

Rzutowanie

Rasteryzacja

Najnowsza wersja tego dokumentu dostępna jest pod adresem

<http://wmii.uwm.edu.pl/~denisjuk/uwm>

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- Rzutowanie perspektywiczne
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Rzutowanie

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania

- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- Rzutowanie perspektywiczne
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Dwa typy rzutowania

- Równoległe
- Perspektywiczne

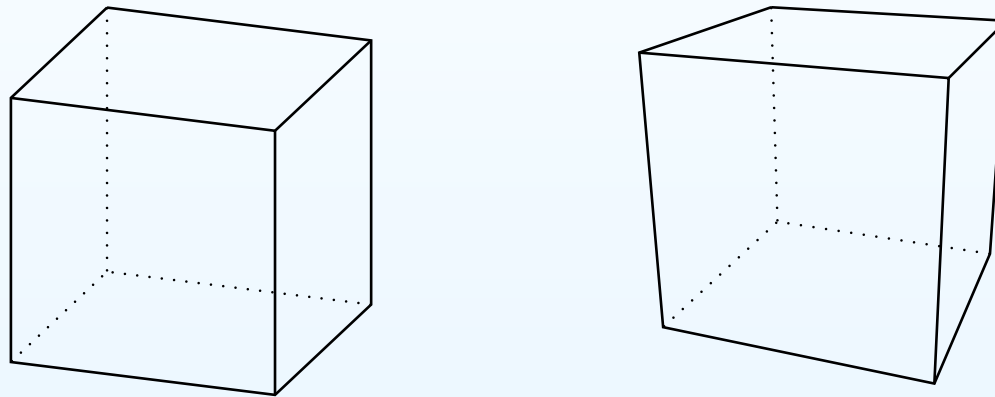

Figure II.18: The cube on the left is rendered with an orthographic projection. The one on the right with a perspective transformation. With the orthographic projection, the rendered size of a face of the cube is independent of its distance from the viewer; compare, for example, the front and back faces. Under a perspective transformation, the closer a face is, the larger it is rendered.

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- **Ukryte powierzchnie**
- Rzutowanie równoległe
- Rzutowanie perspektywiczne
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Ukryte powierzchnie

- Algorytm malarza
- Algorytm buforu głębokości

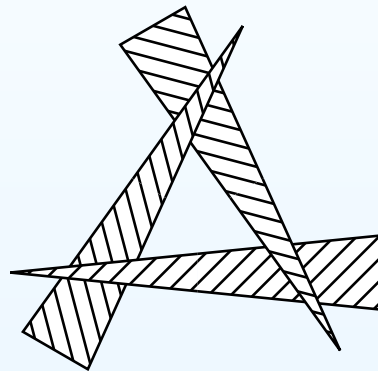

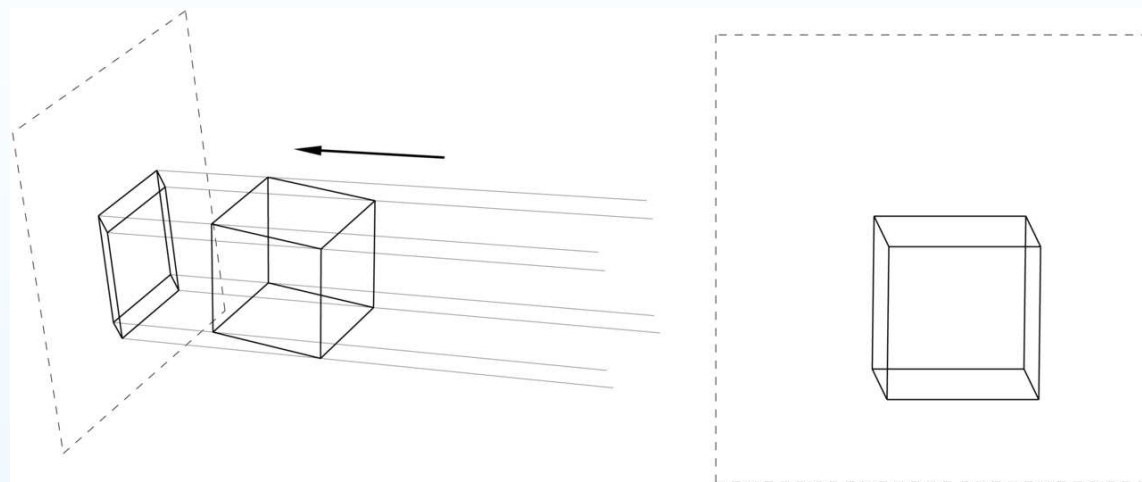
Figure I.12: Three triangles. The triangles are turned obliquely to the viewer so that the top portions of each triangle is in front of the base portion of another.

Rzutowanie równoległe

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- **Rzutowanie równoległe**
- Rzutowanie perspektywiczne
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Macierz rzutowania równoległego

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- **Rzutowanie równoległe**
- Rzutowanie perspektywiczne
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

$$l \leq x \leq r, \quad \text{left, right}$$

$$b \leq y \leq t, \quad \text{bottom, top}$$

$$n \leq -z \leq f, \quad \text{near, far}$$

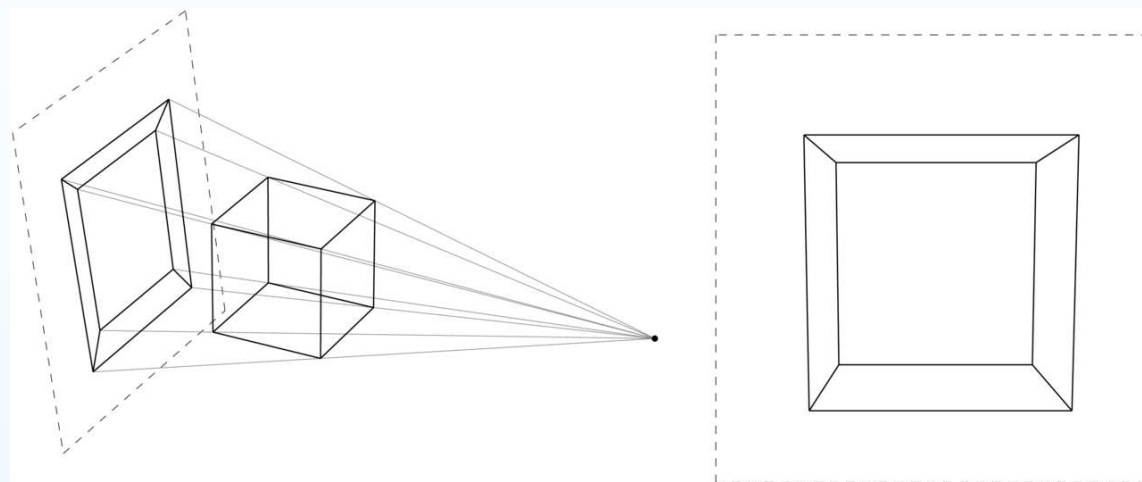
$$\begin{pmatrix} \frac{2}{r-l} & 0 & 0 & -\frac{r+l}{r-l} \\ 0 & \frac{2}{t-b} & 0 & -\frac{t+b}{t-b} \\ 0 & 0 & -\frac{2}{f-n} & -\frac{f+n}{f-n} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Rzutowanie perspektywiczne

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Rzutowanie perspektywiczne

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

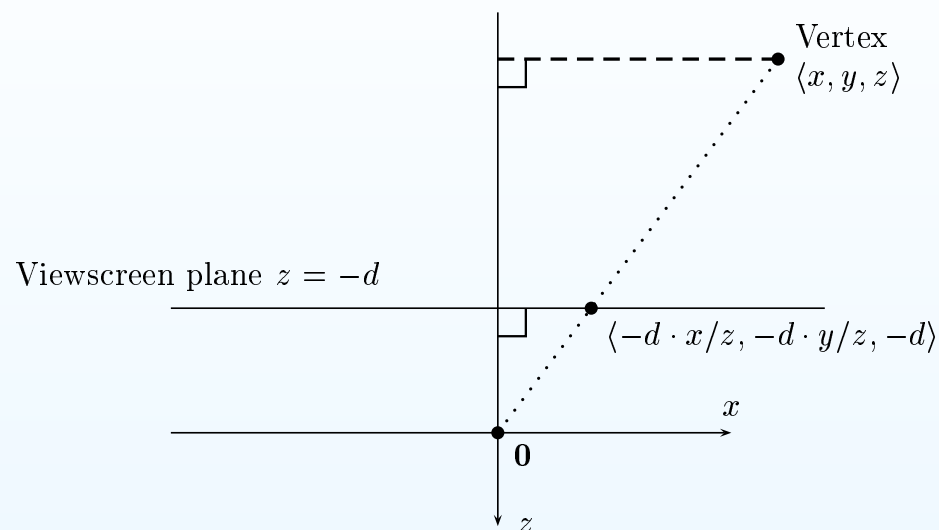

Figure II.19: Perspective projection onto a view screen at distance d . The viewer is at the origin, looking in the direction of the negative z axis. The point $\langle x, y, z \rangle$ is perspective projected onto the plane $z = -d$, which is at distance d in front of the viewer at the origin.

Funkcja głębokości

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

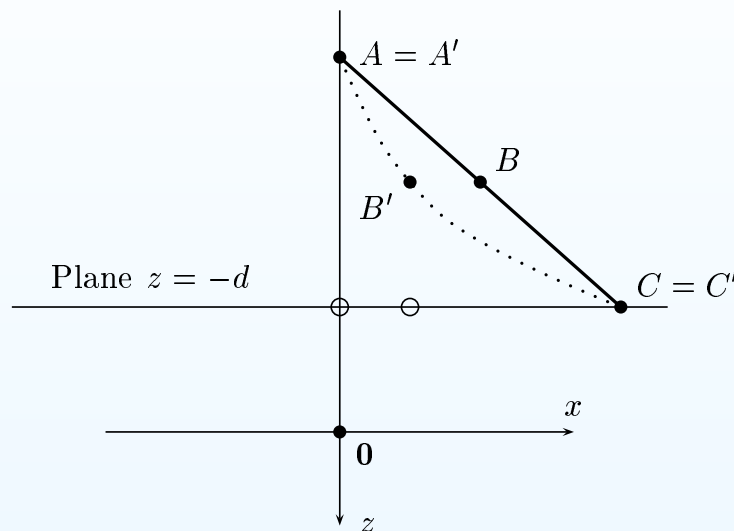

Figure II.20: The undesirable transformation of a line to a curve. The mapping used is $\langle x, y, z \rangle \mapsto \langle -d \cdot x/z, -d \cdot y/z, z \rangle$. The points A and C are fixed by the transformation and B is mapped to B' . The dotted curve is the image of the line segment AC . (The small unlabeled circles show the images of A and B under the mapping of figure II.19.)

- $\text{głębokość}(z) = A + \frac{B}{z}$

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Macierz rzutowania

- $(x, y, z) \mapsto \left(-\frac{dx}{z}, -\frac{dy}{z}, A + \frac{B}{z}\right)$
- we współrzędnych jednorodnych
 $(x : y : z : 1) \mapsto (dx : dy : -Az - B : -z)$
- macierz:

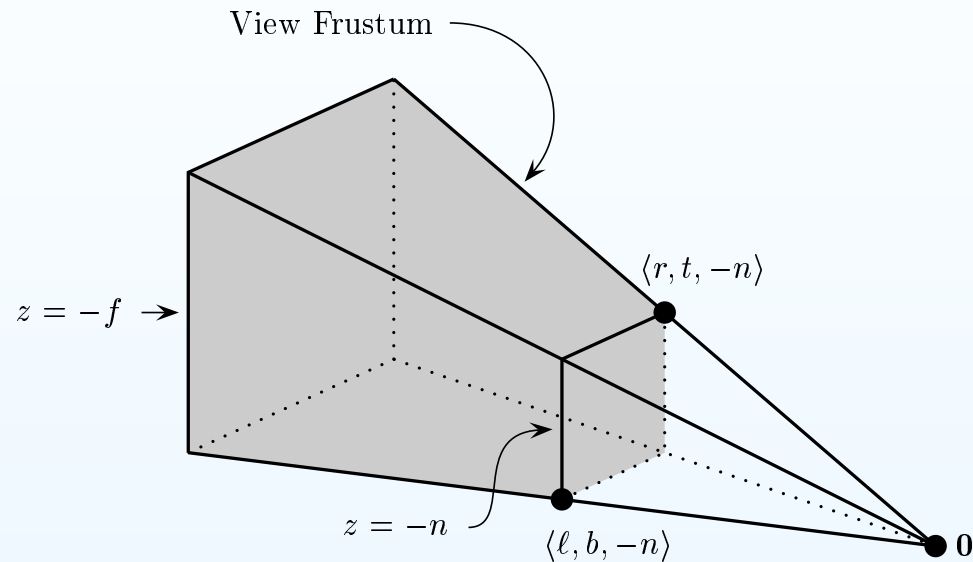
$$\begin{pmatrix} d & 0 & 0 & 0 \\ 0 & d & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -A & -B \\ 0 & 0 & -1 & 0 \end{pmatrix}$$

Bryła widzenia

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

- głębokość(z) = $A + \frac{B}{z}$, gdzie $A = \frac{f+n}{f-n}$, $B = \frac{2fn}{f-n}$.

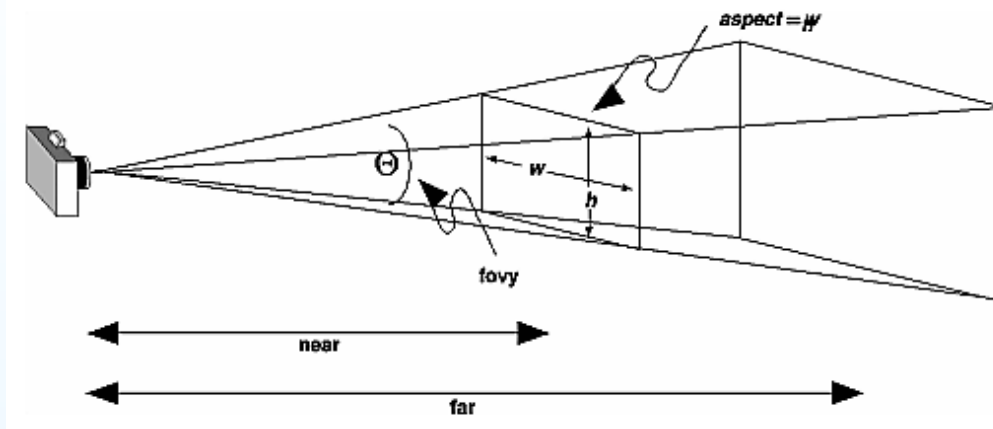
- macierz:
$$\begin{pmatrix} \frac{2n}{r-l} & 0 & \frac{r+l}{r-l} & 0 \\ 0 & \frac{2n}{t-b} & \frac{t+b}{t-b} & 0 \\ 0 & 0 & -\frac{f+n}{f-n} & -\frac{2fn}{f-n} \\ 0 & 0 & -1 & 0 \end{pmatrix}$$

Macierz rzutowania

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

- θ — kąt widzenia
- $a = \frac{w}{h}$ — *aspect ratio*, format obrazu
- macierz:

$$\begin{pmatrix} \frac{1}{a} \operatorname{ctg}(\theta/2) & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \operatorname{ctg}(\theta/2) & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -\frac{f+n}{f-n} & -\frac{2fn}{f-n} \\ 0 & 0 & -1 & 0 \end{pmatrix}$$

Zastosowanie rzutowania: cień

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

$$(x, y, z) \mapsto \left(\frac{x}{1 - y/y_0}, 0, \frac{z}{1 - y/y_0} \right)$$

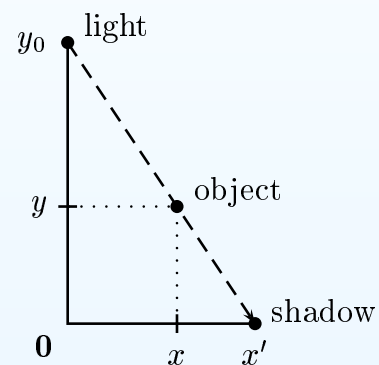

Figure II.22: A light is positioned at $\langle 0, y_0, 0 \rangle$. An object is positioned at $\langle x, y, z \rangle$. The shadow of the point is projected to the point $\langle x', 0, z' \rangle$, where $x' = x/(1 - y/y_0)$ and $z' = z/(1 - y/y_0)$.

Cień

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

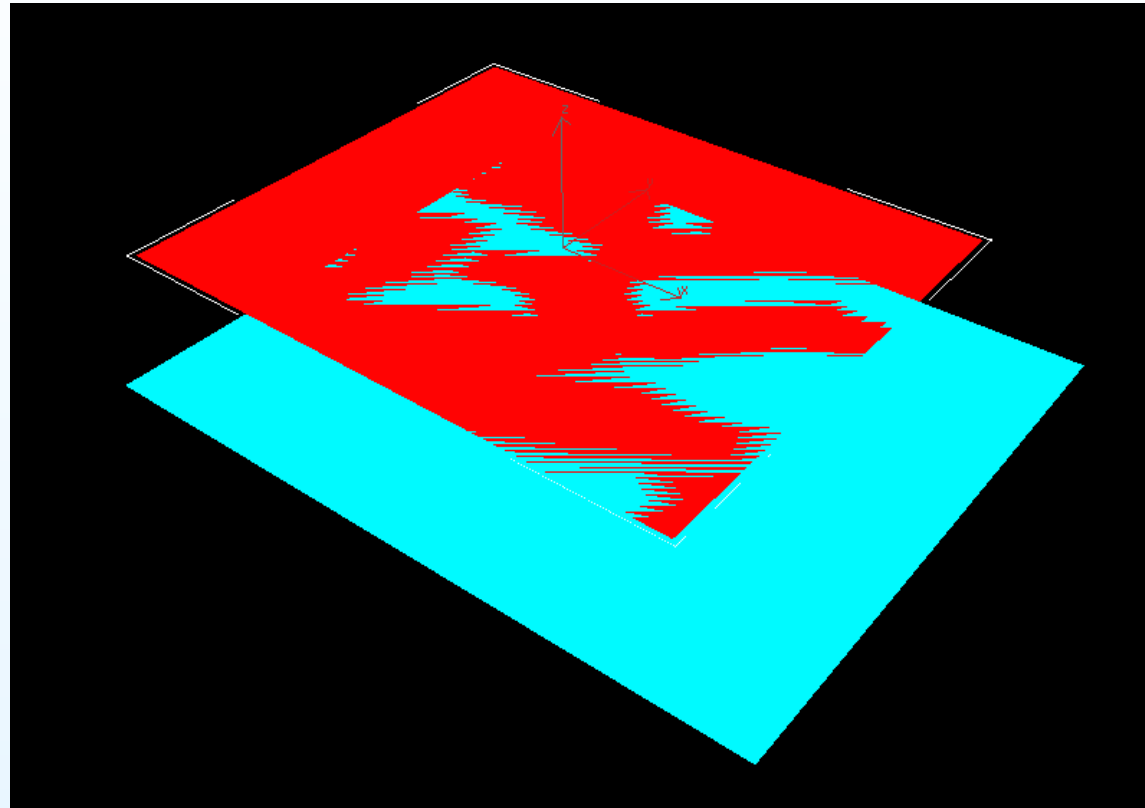
$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & -\frac{1}{y_0} & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Z-fighting

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- **Rzutowanie perspektywiczne**
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Z-fighting. Przykład w blenderze

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- Rzutowanie perspektywiczne
- Macierze w modelowaniu

Rasteryzacja

Przykład w blenderze

Rzutowanie

- Dwa typy rzutowania
- Ukryte powierzchnie
- Rzutowanie równoległe
- Rzutowanie perspektywiczne

• **Macierze w modelowaniu**

Rasteryzacja

Macierze w modelowaniu

- Macierz `ModelMatrix`
- Macierz `ViewMatrix`
- Macierz `ProjectionMatrix`

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglenia

Rasteryzacja

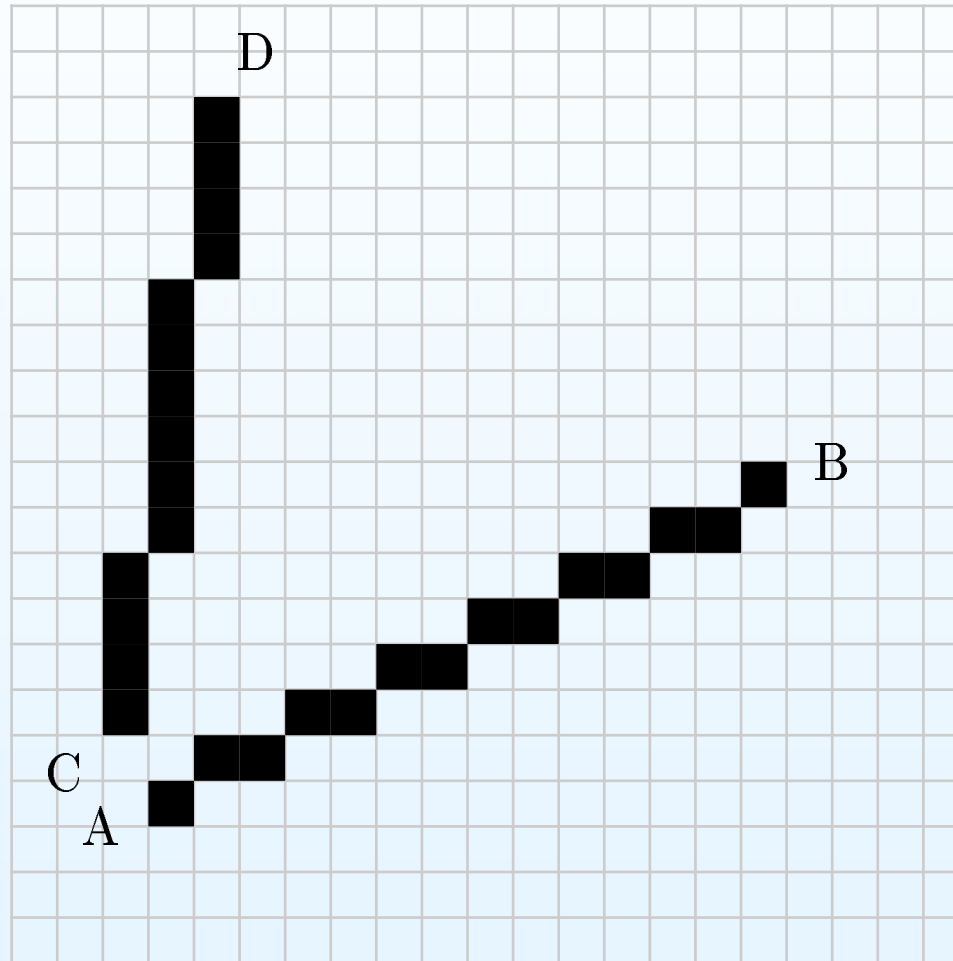
Rasteryzacja odcinka

Rzutowanie

Rasteryzacja

● Rasteryzacja odcinka

- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglenia

Rzutowanie

Rasteryzacja

● Rasteryzacja odcinka

● Algorytm

Bresenhama

● Interpolacja

głębokości, etc.

● Interpolacja

w wielokątach

● Błędy zaokrąglania

Założenia

- (x, y) — współrzędne „abstrakcyjne”, liczby rzeczywiste
- (i, j) — współrzędne ekranowe, liczby całkowite
- $x_2 > x_1, y_2 \geq y_1$
- $y_2 - y_1 \leq x_2 - x_1$
- Zaokrąglenie: $i_1 = \text{round}(x_1)$, $i_2 = \text{round}(x_2)$,
 $j_1 = \text{round}(y_1)$, $j_2 = \text{round}(y_2)$

Algorytm

- $y(i) = i_1 + \frac{i-i_1}{i_2-i_1}(j_2 - j_1)$
- $j = \text{round}(y)$
- Kod:

Wejście: (i_1, j_1) — początek odcinka, (i_2, j_2) — koniec odcinka, $i_2 > i_1, j_2 \geq j_1, j_2 - j_1 \leq i_2 - i_1$

Wynik: Odcinek został wyświetlony

$$m \leftarrow \frac{j_2 - j_1}{i_2 - i_1}$$

writePixel(i_1, j_1)

$$y \leftarrow j_1$$

for $i = i_1 + 1$ **to** i_2 **do**

$$y \leftarrow y + m$$

$$j \leftarrow \text{round}(y)$$

writePixel(i, j)

end for

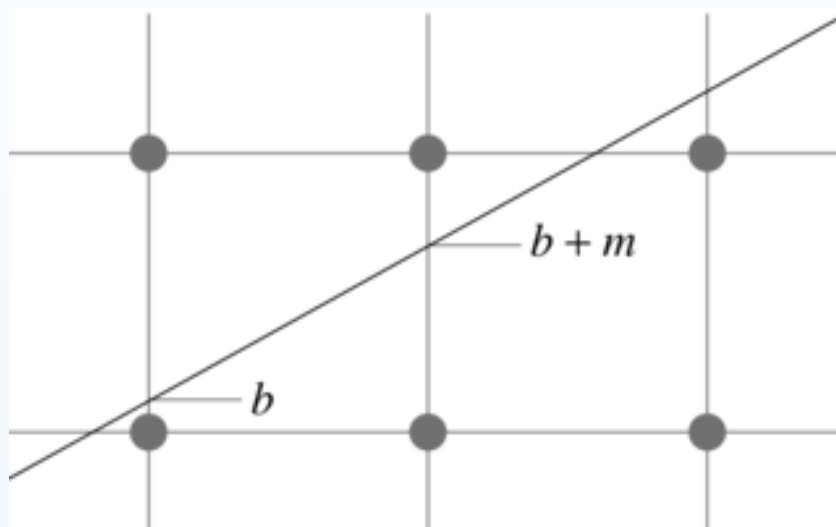
Kumulacja przyrostu y

Rzutowanie

Rasteryzacja

● Rasteryzacja odcinka

- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglania

- na każdym kroku do przyrostu y dodaje się m
- przechodzimy o jeden piksel w górę, jeżeli przyrost przekroczy $1/2$

- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglenia

Algorytm 2

Wejście: (i_1, j_1) — początek odcinka, (i_2, j_2) — koniec odcinka,
 $i_2 > i_1, j_2 \geq j_1, j_2 - j_1 \leq i_2 - i_1$

Wynik: Odcinek został wyświetlony

$$m \leftarrow \frac{j_2 - j_1}{i_2 - i_1}$$

$$b \leftarrow 0$$

writePixel(i_1, j_1)

$$j \leftarrow j_1$$

for $i = i_1 + 1$ **to** i_2 **do**

$$b \leftarrow b + m$$

if $b > \frac{1}{2}$ **then**

$$j \leftarrow j + 1$$

$$b \leftarrow b - 1$$

end if

writePixel(i, j)

end for

Eliminacja liczb rzeczywistych

- przyrost jest wielokrotnością $m = \frac{j_2 - j_1}{i_2 - i_1}$:
  - $b = k \frac{j_2 - j_1}{i_2 - i_1}$
- $b < \frac{1}{2} \iff 2k(j_2 - j_1) < i_2 - i_1$
  - zamieniamy przyrost na przyrost całkowity
  - przyrost całkowity na każdym kroku zwiększa się
    - $2\Delta j = 2(j_2 - j_1)$
  - przechodzimy na wyższy poziom w j , jeżeli przyrost całkowity przekroczy $(i_2 - i_1)$

Algorytm Bresenhama

Wejście: (i_1, j_1) — początek odcinka, (i_2, j_2) — koniec odcinka,

$$i_2 > i_1, j_2 \geq j_1, j_2 - j_1 \leq i_2 - i_1$$

Wynik: Odcinek został wyświetlony

$$m \leftarrow 2(j_2 - j_1)$$

$$b \leftarrow 0$$

writePixel (i_1, j_1)

$$j \leftarrow j_1$$

$$P \leftarrow i_2 - i_1$$

for $i = i_1 + 1$ **to** i_2 **do**

$$b \leftarrow b + m$$

if $b > P$ **then**

$$j \leftarrow j + 1$$

$$b \leftarrow b - 2P$$

end if

writePixel (i, j)

end for

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka

- Algorytm

Bresenhama

- Interpolacja
głębokości, etc.

- Interpolacja
w wielokątach

- Błędy zaokrąglania

Interpolacja głębokości, etc.

- z_1 jest początkową głębokością, z_2 — końcową
- $z_2 - z_1 > 0$, nie koniecznie musi być mniejsze, niż $x_2 - x_1$
- z na każdym kroku będzie się powiększało o $\frac{\Delta z}{\Delta x}$
- wprowadźmy:
  - przyrost $q = \text{int} \left(\frac{\Delta z}{\Delta x} \right)$ — część całkowita
  - przyrost błędu $m = \Delta z - q\Delta x$

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- **Interpolacja głębokości, etc.**
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglania

Interpolacja głębokości, etc.

Wejście: (i_1, z_1) — początek odcinka, (i_2, z_2) — koniec odcinka,

$$i_2 > i_1, z_2 \geq z_1,$$

Wynik: Odcinek został wyświetlony

$$q \leftarrow \text{int} \left(\frac{z_2 - z_1}{x_2 - x_1} \right); b \leftarrow 0$$

$$m \leftarrow 2((z_2 - z_1) - q(x_2 - x_1))$$

writePixel(i_1, z_1)

$$z \leftarrow z_1; P \leftarrow i_2 - i_1$$

for $i = i_1 + 1$ **to** i_2 **do**

$$z \leftarrow z + q$$

$$b \leftarrow b + m$$

if $b > P$ **then**

$$z \leftarrow z + 1$$

$$b \leftarrow b - 2P$$

end if

writePixel(i, z)

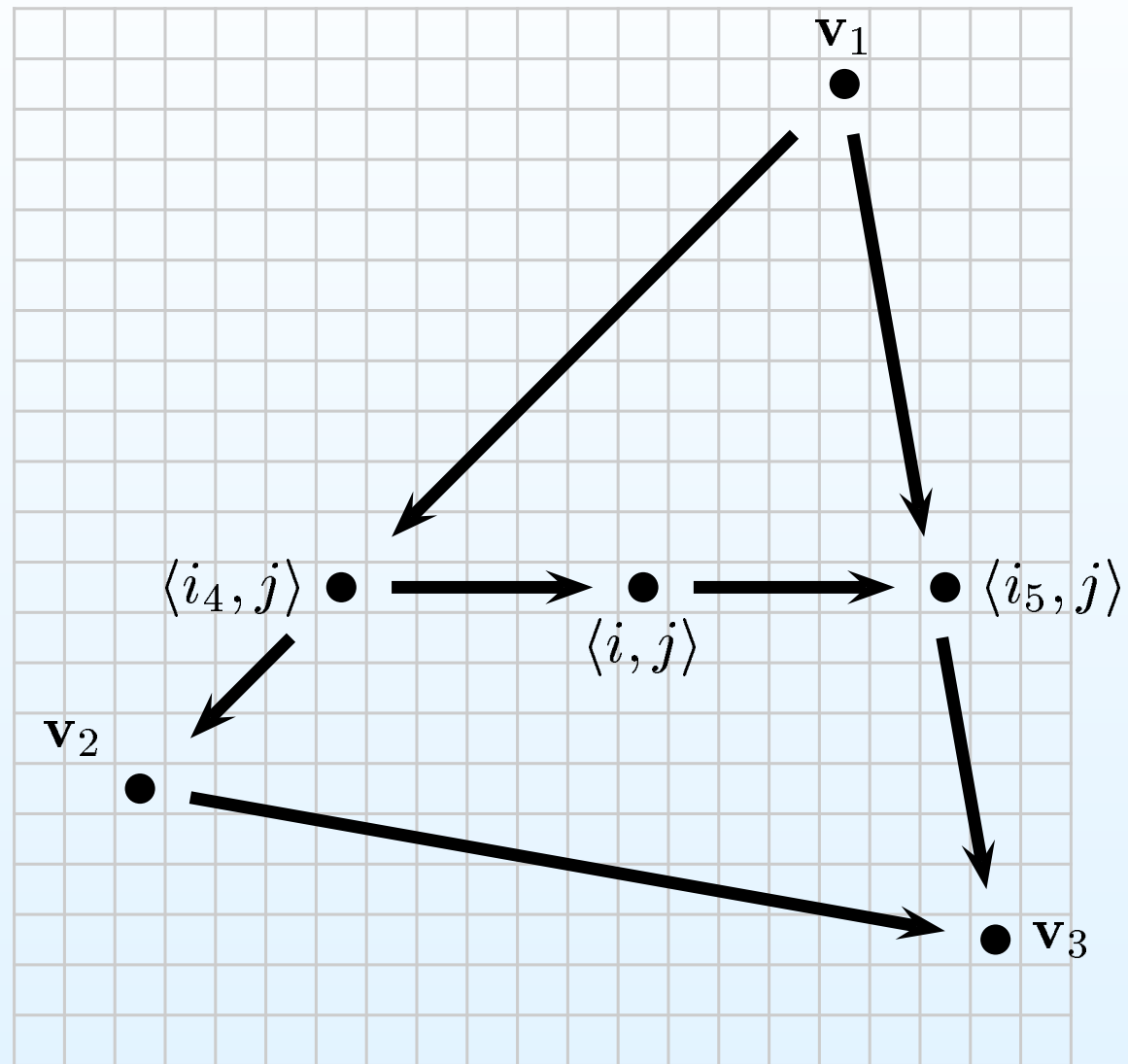
end for

Interpolacja w trójkątach

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglenia

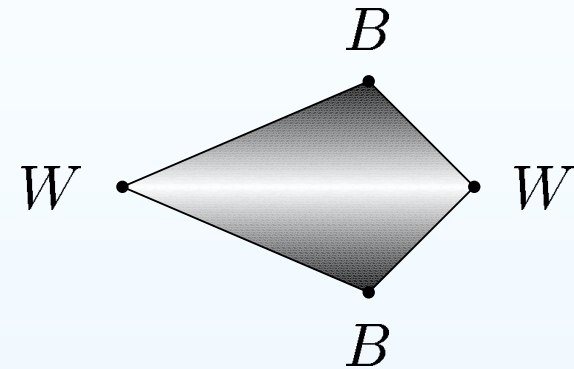
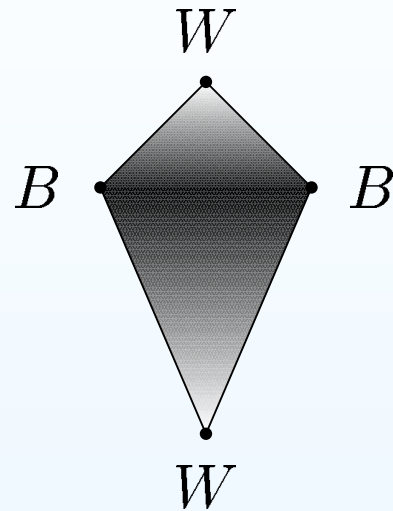

Interpolacja w wielokątach

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- **Interpolacja w wielokątach**
- Błędy zaokrąglenia

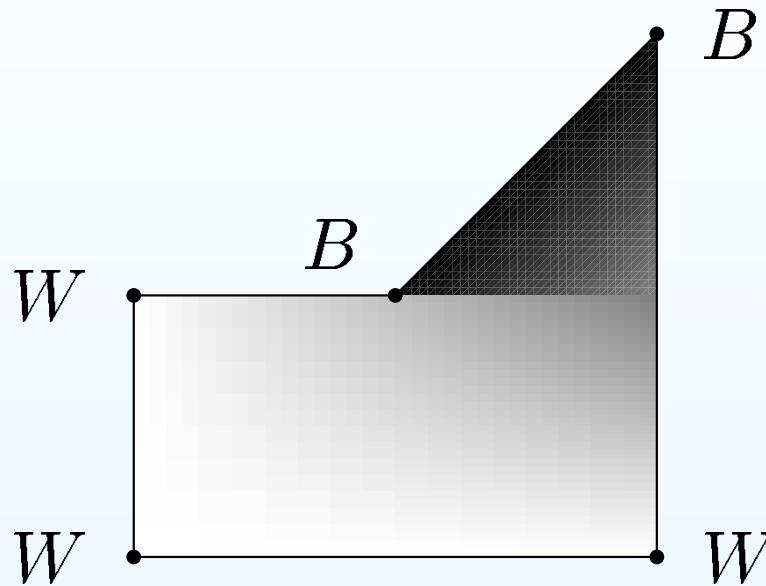

Wielokąt niewypukły

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- **Interpolacja w wielokątach**
- Błędy zaokrąglenia

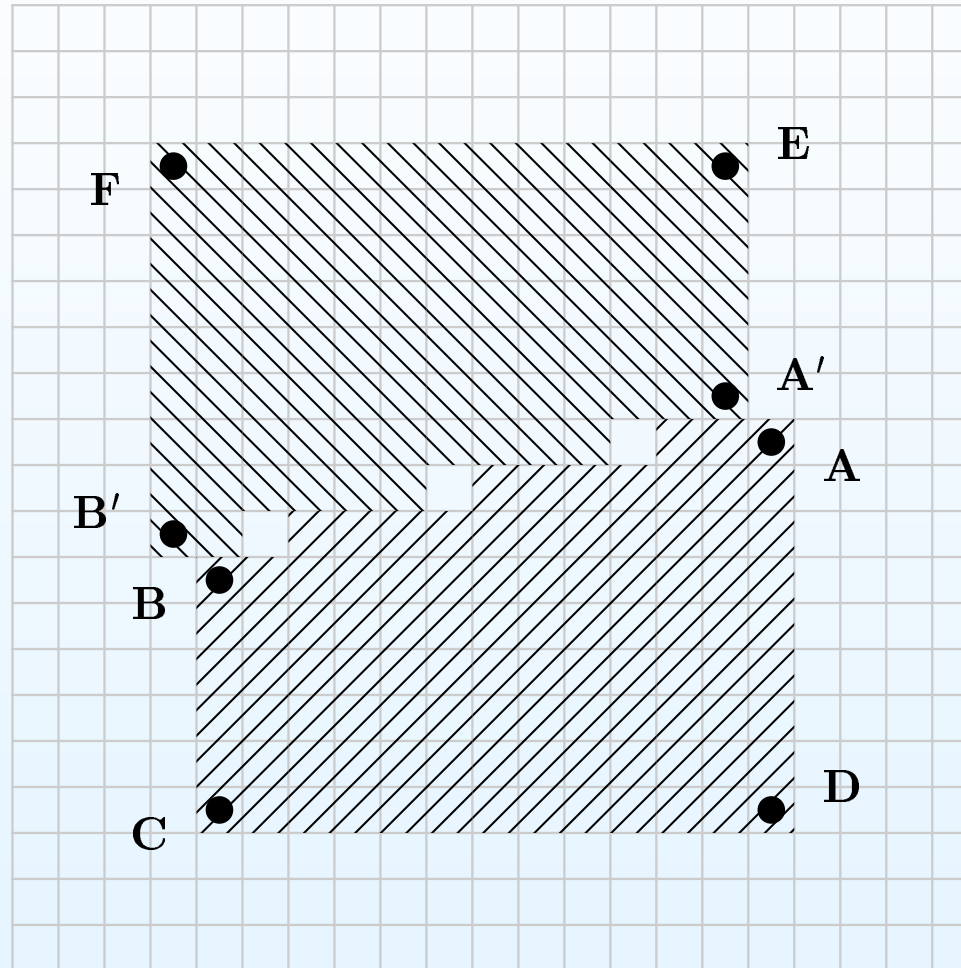

Niebezpieczeństwa związane z zaokrągleniem

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglenia

Niedobre przymykanie

Rzutowanie

Rasteryzacja

- Rasteryzacja odcinka
- Algorytm Bresenhama
- Interpolacja głębokości, etc.
- Interpolacja w wielokątach
- Błędy zaokrąglenia

